

A szegedi vakok intézményének válsága.

Mindig szomorú dolog az, midőn egy-egy kulturintézmény válságos helyzetéről kell beszámolnunk, de kétszerezően elszomorító a szegediekre nézve az, hogy a válságba jutott kulturintézmény éppen szegedi és Szegedet székhelyül hét vármegye megtisztelő bizalma jelölte ki.

13 éve működik Szegeden a Vakokat Gyámoltó Országos Egyesület kezdeményezésére a vakok egyesülete csendben és áldásosan, zajtalanul és mégis hatékonyan, teljesen megfelelően lakói és munkásai kihátrált földi világosságuknak. Örök sötétségre kárhoztatott és lélekben megtört ifjak, de testben tetterős erők kerültek ide, hogy szellemi és ipari oktatásban részesülve a társadalomnak ne nyúljanak, hanem hasznos és munkás tagjai lehessenek. És e rövid 13 év alatt számosan hagyták el ez intézményt, kik visszanyerve önbizalmukat, visszaállítva lelkük egyensúlyát, hogy mint önálló iparosok vagy mint segédmunkások a rájuk nézve elvesztett hit polgári életben keressék meg a mindennapit. Akik pedig elég melegen tartották új családi otthonukat, hol újból tanulták meg a járást, az írást-olvasást és soha el nem sajtíthatónak hitt ipart, itt maradtak és kenyerüket itt keresik meg mint darabszámos munkásokat.

Mindenkit azonban rem teremtetett az ég iparra. Voltak a vakok között olyanok, kik az ipar iránt semmi fogékonyságot sem mutattak, ellenben biztos jelét adták a bennük szunnyadó zenei tehetségnek, mely ma helyes kiképzés mellett nem is éppen megvetendő kereseti forrás: ezek számára a központi egyesület támogatása mellett Szeged város áldozatkész közönségének anyagi hozzájárulásával ipari zeneoktatási tanszak létesített, mely a népszerű zongorajátékon kívül a zongorahangolást is felöleli. Ezzel megnyílt a vidék vakjainak is egy újabb kenyérkereseti forrás. És a történelmi hiúság kedvéért örömmel jegyzem meg, hogy Szeged város nemes közönsége volt az első az összes vidéki városok között, mely a humanus eszmétől áthatva és azt megértve a legelső kérő szóra meghozta az anyagi áldozatot, hogy az eszme ne csak eszme maradjon, hanem testet is öltson.

Az intézmény azonban, mely a sötétben botorkálónak fényt és világosságot nyújtott, a háboru nehéz éveiben felemészte a béke áldásos napjaiban összegyűjtött filléreit. A társadalom könyörülete, mely fő istápolója volt, mintha kiapadt volna, mintha elveszett volna. Hasztalanul és minden eredmény nélkül hangzott el a vezetőségnek minden veszkialtása: a hullámok, melyek elborítással fenyegették az intézményt, csak nem oszlaták el, hanem napról-napra jobban fenyegetik azt. Távol legyen még a gyanú is minden szemrehányásnak, mindazonáltal önkénytelenül is papírra kell vetnem azt a kérdést: miként lehet az, hogy egy kulturális intézménynek, mely tisztán a társadalom kegyéből él, Szeged városában, hol 100,000-nél több magyar áldja az Urat, csak 200 tagot számlál, és e tagok is abból a középosz-

tályból kerülnek ki, mely Szeged városa összes többi jótékony egyesületeinek is tagokkal szolgál?

De tovább nem teszek fel kérdést, mert akkor meg kellene még nagyon sok mindent kérdeznem, hanem csak esdő szóval fordulok a még áldozatra kész és képes nemes szívekhez, hogy ne vonják meg támogatásukat ettől a leghumanusabb intézménytől, a vakok intézményétől, és megnyitva erszényeiket járuljanak egy pár fillérral a kultúra nemes oltárához, hol az odakerült nemcsak könnyeit szárítja fel, hanem megnyugodva új életre kel.

Kétszer ad, ki gyorsan ad!

Kösz. Lószol.

Fedezékben

— Háborus apróságok. —

A fedezékben ülünk, cigarettázunk, beszélgetünk, otthoni dolgokat sorakoztatunk fel, melyek legközelebb állnak a szívünkhöz, azután rózsaszínű lapokat töltünk ki: élünk, egészségesek vagyunk!... Igy halad az idő, mikor a musszi csöndben van.

Valaki keményen összekoppantja a bakkancsát:

— Hadnagy urnak jelentem alásan, bejöttem a fedezékbe. — Kedves ember, mosolyogni kell rá.

— Jó van Horváth, mi ujság?

— Sémmit ögyéb, mint hogy pézt szeretnék haza küldeni.

Néha felszaporodik idekint a pénz, nem tudják mire költeni, haza küldik az emberek.

— Majd az irnok mögírja az utalványt.

Horváth az irnok felé fordul, összekoppantja megint a bakkancsát.

— No, diktálja — mondja az irnok.

— Ugy tessék írni, hogy Horváth János — *cédula*.

Elmosolyodik mindenki.

— Mi az?

— Tessék csak írni — *cédula*.

— Másképp nem kapják meg?

— Nem kéröm, mer' engöm egy hinnak odahaza, hogy *Cédula János*.

— Miért?

— Öregapám is mög az apám is *cédula*-hordozó volt a községnél, osztán rajtunk maradt, hogy *Cédula*.

Másik ember jelentkezik a fedezékben. A rangja — tizedes.

— No Kaciba mit hozott?

— Hadnagy urnak jelentem alásan, levelet.

— Helyes, adja oda az irnoknak.

Az irnok átveszi a levelet, mosolyog.

— Mi az?

Mutatja, Csomó levél, ami a barcterre jött. Sokan összegyűjtik a hazulról jött leveleket, egy darabig elgyönyörködtek a lelküket a kusza, tentafoltos írásokban, azután borítékba zárva, haza küldik — emlékül. Majd ha haza mennek... Ha újra csönd lesz és béke, szomorú remiszenciákként fognak ezek a szenvedések szürke napjaira, sőt immár esztendeire emlékeztetni. A borítékra a cím után ez volt írva:

Megírott Le Vél

Neu Ernő

bánk- és váltó-üzlete
Kiggó-utca 5.

Az 5^{1/2}% és 6^{1/2}%-os
VII. magyar hadikölcsön
hivatalos aláírási helye.

Kedvezmények: fél
százalék jutalékléírítés
olesó lombardkölcsön.

A fedezék szélén beszélgetnek a bakák és ezenközben vastagon eregetik a hazai pipából a dohányfüstöt. Elvezet hallgatni őket.

— Emléköznek-e még kendtök arra a nagy hajóra, amelyik a tengörön elsülyedt egy év előtt? — veti föl a kérdést Darabos Pista, valóságos honvéd.

— Ugy a!... Hogyné emléköznék — válaszol Kerekes koma.

— Hogy is hitták azt?

Keresik az ide illő szavat, majd kitorik némelyiknek a nyelve. Valaki közibük sugja:

— Lusitánia.

— Ahá, tudom már — kapja el a sügött szót Kerekes, — hát, a' hát — Mezopotánia!

A századnál tudvalevőleg össze vannak keverve az emberek. Van köztük tartalékos, népfelkelő, sőt elvétve még „standbeli” is. Az egyik a honvédségnél szolgált annak idején, a másik a közösknél morzsolta le a „három kis esztendőt”. Pompás téma van a századnál, az őrmester ur nem akarta meginni a fekete kávéját, ezért aztán be kellett neki „abfirolni” a sarzsiját. Mondjuk csak így, mert így szebb. Napokig erről folyik a beszéd. Tél van. Az emberek csakányozzák a fagyos földet. Allást készítettek.

— Tudod-e komám, hogy az őrmesterül fölvötték a stráfáncseit? — mondja egy volt „közös”.

Három lépésnyiról jön rá a válasz:

— Mi az ördögi... A stráfját is lészodték már? — Ez honvéd volt. A harmadik is az ötösöknél szolgált, aki meg imígyen nyilatkozik meg:

— Az ám a *verdungot* is fölvötték rula, úgy hallottam.

Hozzák az ebédet a tiszt urak részére a fedezékbe. Harangszó helyett most a kotlák és a csajkák csörögnek. Öreg népfelkelő rakja az ételt a fiatal hadnagy elé.

— Ez nem kutyabavaló, hadnagy ur, egyik sé — nyájaskodik András.

— Hogy-hogy?

— Ugy, hogy mögöheti még a généralis ur is.

— Jó, jó — feleli a hadnagy — de hogy ilyen kevés a csirkepaprikás meg a palacsinta?

— Nem lehet hadnagy ur többet hozni, mert mindön urnak ki van számítva.

— Hogy?

— Hát hadnagy ur kéröm, a csirkepaprikást szabályozzák, a palacsintát pedig fölöldassák mindön égyes tiszt urnak — feleli igen nagyon komolyan András.

Öreg sarzsi.

A koncentrált fény

Osrám

Gázzal töltve
2000 Wattig

Uj típusok:
Osram-Azola
Gázzal töltött lámpák
25 és 60 watt
Csak az üvegre edzett
OSRAM szó kezeshedik
a kiváló minőségért

Kapható Fonyó Sománál Szegeden.